

Elastyczność, samoorganizacja i szybka decyzyjność

Andrzej Buła

Marszałek Województwa Opolskiego

Niepewność i nieprzewidywalność – takimi hasłami można by opisać aktualną rzeczywistość. Najpierw, z dnia na dzień, musieliśmy nauczyć się żyć i pracować w warunkach pandemii. Potem, znów nagle i niespodziewanie, zderzyć z wyzwaniami konfliktu zbrojnego w Ukrainie. W dodatku tuż za rogiem czekają na nas kolejne kryzysy: gospodarczy, energetyczny, społeczny i inne... jeszcze nawet niezdefiniowane. W takich warunkach kluczem jest wysoka elastyczność, zdolność do nagłego samoorganizowania się oraz szybkość podejmowania decyzji. Miniony czas pokazał, że to właśnie te atuty cechowały samorządy regionalne.

Prowadzonym – w ostatnich latach – pracom nad nową strategią i przygotowaniom do nowej perspektywy UE, towarzyszyła niepewność i poczucie nieprzewidywalności jutra. Chorowaliśmy my i nasi bliscy, wielu straciło zdrowie i życie, z dnia na dzień musieliśmy nauczyć się żyć i pracować w nowej rzeczywistości pandemii. Jako samorząd stawiliśmy jej czoła i bardzo szybko wypracowaliśmy skuteczne sposoby funkcjonowania urzędu, realizacji zadań oraz komunikowania się z otoczeniem przy różnego rodzaju ograniczeniach sanitarnych i obowiązku pracy zdalnej. Wspieraliśmy mieszkańców w trudnych pandemicznych warunkach, udowadniając, że samorząd województwa i jego instytucje są skuteczne w działaniu oraz potrafią szybko reagować na zmiany zachodzące w otoczeniu społeczno-gospodarczym. Przede wszystkim jednak tak ukierunkowaliśmy środki finansowe, by przynosiły one jak największą korzyść naszym mieszkańcom, zapewniając im – przede wszystkim – bezpieczeństwo zdrowotne, społeczne i ekonomiczne.

Jesienią 2021 roku przyjęliśmy nową strategię rozwoju województwa do 2030 roku, która na nowo definiuje wyzwania, jakie stoją przed naszym regionem i proponuje nowoczesne rozwiązania. Umożliwią nam one rozwój usług społecznych i zdrowotnych, realizację działań prośrodowiskowych, wsparcie dla opolskiego biznesu i organizacji pozarządowych, a także realizację projektów edukacyjnych. Naszą szansą są z pewnością fundusze unijne, które można efektywnie wykorzystać, tworząc nową jakość projektów i kierując je tam, gdzie są najbardziej potrzebne.

Nasze zamierzenia, niemal od razu, skonfrontowane zostały z rzeczywistością, która zaskoczyła nie tylko nas, ale także światowych ekspertów od polityki, ekonomii i gospodarki. Nie spodziewaliśmy się, że po raz kolejny w tak krótkim czasie będziemy mierzyć się z sytuacją tak nieprzewidywalną, jak konflikt zbrojny tuż za naszą wschodnią granicą. Obecna niepewność jutra w głównej mierze dotyczy skutków agresji Rosji na Ukrainę, w tym nadciągających kryzysów: gospodarczego, energetycznego i społecznego oraz innych niekorzystnych zjawisk związanych z byciem krajem przyfrontowym. Obecność uchodźców wojennych z Ukrainy stała się naszą codziennością, do której, jak się okazało, byliśmy dobrze przygotowani.

Obecna niepewność jutra w głównej mierze dotyczy skutków agresji Rosji na Ukrainę, w tym nadciągających kryzysów gospodarczego, energetycznego i społecznego oraz innych niekorzystnych zjawisk związanych z byciem krajem przyfrontowym.

Jako jedno z dwóch województw prowadzimy Centrum Integracji Cudzoziemców (CIC). Traf chciał, że zakończenie wielomiesięcznych prac nad jego otwarciem zbiegło się z wybuchem wojny w Ukrainie i początkiem kryzysu uchodźczego, z jakim nasz kraj nie miał do czynienia od czasu II wojny światowej. W tej sytuacji jego działalność okazała się wprost nieoceniona. W Centrum oferujemy bezpłatną pomoc prawną, tłumaczenia, doradztwo zawodowe, wsparcie psychologa w językach polskim, ukraińskim, rosyjskim oraz angielskim. Jednocześnie w CIC świadczymy wsparcie asystenckie w sprawach codziennych, np. podczas wizyt lekarskich czy załatwiania formalności urzędowych i bankowych. Dużym zainteresowaniem cieszą się kursy z języka polskiego jako obcego – w lipcu pierwsze grupy obcokrajowców otrzymały zaświadczenia o ich ukończeniu. Centrum planuje również kolejne spotkania integracyjne i kursy adaptacyjne przybliżające realia życia w Polsce, jak również tradycje i kulturę naszego regionu. Do połowy lipca 2022 r. z pomocy i oferty CIC skorzystało już około 300 osób dorosłych i ponad 100 dzieci. Do tego należy dodać setki, jeśli nie tysiące, udzielanych informacji: telefonicznie, mailowo, poprzez media społecznościowe oraz doraźne wsparcie w sprawach życiowych. Już planujemy, że działalność Centrum będziemy rozwijać, by jak najpełniej pomóc w codziennym funkcjonowaniu nowym mieszkańcom naszego województwa.

Opolskie od lat jest przykładem regionu, który nie boi się podejmować tematów trudnych, a jednocześnie tak rzutujących na jego przyszłość, jak demografia. Jako pierwsi zajęliśmy się pogłębiającą się depopulacją, która obecnie jest już problemem większości, nie tylko polskich, regionów. Sztandarowym tego przykładem jest realizowany przez nas program „Opolskie dla rodziny”, którego marka stała się rozpoznawalna i na stałe związała się z prowadzonymi przez władze regionu działaniami wspierającymi naszych obecnych i przyszłych mieszkańców.

Jako drugi region w kraju wprowadziliśmy Marszałkowski Budżet Obywatelski, angażując w tę inicjatywę dziesiątki tysięcy Polaków. Tym samym wzmocniamy lokalne społeczności i ich inicjatywy, dajemy narzędzia liderom, faktycznie budujemy społeczeństwo obywatelskie. Wiemy, jaką rolę odgrywają silne i sprawne organizacje samorządowe, dlatego już drugi rok z sukcesem realizujemy nowatorski w kraju projekt – Europejski Budżet Obywatelski. Dzięki niemu wspieramy zarówno opolskie organizacje pozarządowe, jak i bezpośrednio naszych mieszkańców. Poprzez udział w bezpłatnych kursach i szkoleniach mogą oni podnosić swoje umiejętności i zdobywać nowe kwalifikacje, a dzięki temu sprawniej poruszać się po współczesnym, wymagającym rynku pracy. Tacy ludzie: otwarci, przedsiębiorczy i aktywni to przyszłość opolskiego.

Tylko przez ostatnie lata inwestowaliśmy w mieszkańców i gospodarkę regionu ogromne pieniądze z UE. Wpływ funduszy unijnych na nasze życie widać na każdym kroku – to nowe drogi, coraz lepiej wyposażone szpitale, rozbudowywane szkoły i uczelnie. To rozwój firm, które są coraz bardziej nowoczesne i zdobywają nowe rynki, ale także stwarzanie lepszych szans młodym ludziom, którzy mogą pozyskiwać coraz solidniejsze kwalifikacje, a przez to korzystniejszą i ciekawszą pracę. To lepsza opieka nad rodzinami, nad najmłodszymi i naszymi seniorami.

Udało nam się przez te lata bardzo wiele, ale przede wszystkim naszym sukcesem jest to, że dostępne fundusze unijne wykorzystujemy efektywnie i sprawnie. Mamy powód do dumy, bo nasz region jest oceniany jako jeden z najsprawniej radzących sobie z wydawaniem środków.

W tej perspektywie unijnej postawiliśmy też bardzo mocno na współpracę samorządów. Zachęciliśmy samorządy lokalne do tworzenia subregionów, a one dziś z powodzeniem wspólnie realizują inwestycje poprawiające poziom życia mieszkańców województwa. Subregiony wiedziały od początku, jakie kwoty mają do dyspozycji i to ich zdolność do kompromisu doprowadziła do tego, że realizowane są kolejne inicjatywy.

Dziś to podejście sprawdza się bardzo dobrze. Samorządowcy przygotowali projekty, które łączą miasta i gminy, sami zagospodarowali pieniądze na potrzeby swoich mieszkańców. To są wspaniałe pomysły, które zmieniają rzeczywistość wokół nas. W przyszłej perspektywie finansowej nowością w projektach subregionalnych będzie zaś – oprócz realizowanych do tej pory inwestycji – komponent społeczny. Chcemy, żeby także pieniądze na politykę społeczną były bardzo blisko mieszkańca.

Mimo że jesteśmy najmniejszym województwem, wielokrotnie udowadnialiśmy, że potrafimy wykorzystać szanse, podejmować kolejne wyzwania i, co najważniejsze, jesteśmy w tym skuteczni. Ta kompaktowość jest naszym atutem i wiemy, jak go wykorzystać. Zgodnie z wynikami najnowszych badań społecznych opolskie to miejsce, w którym, zdaniem mieszkańców, naprawdę dobrze się żyje. Zamierzamy to przekonanie umocnić i, co więcej, przekonać o tym innych.

Mogę pokusić się o stwierdzenie, że jako władze regionalne zrobiliśmy wszystko, co w naszej mocy, aby pomóc ludziom, którzy z powodu wojny trafili do opolskich miast i wiosek. To samo można powiedzieć o opolskich samorządowcach i przedsiębiorcach. Myślę, że nasza opolska społeczność zdała w tym momencie egzamin z empatii i zwykłej międzyludzkiej solidarności. Pokazaliśmy, że w obliczu niespotykanych wyzwań nasz region – a właściwie jego mieszkańcy – potrafią przede wszystkim współpracować. Ta elastyczność, zdolność do szybkiego samoorganizowania się, szybkie podejmowanie decyzji to coś, dzięki czemu możemy z odwagą i nadzieją patrzeć w przyszłość i konsekwentnie realizować postawione sobie cele.

”

Elastyczność, zdolność do szybkiego samoorganizowania się, szybkie podejmowanie decyzji to coś, dzięki czemu możemy z odwagą i nadzieją patrzeć w przyszłość i konsekwentnie realizować postawione sobie cele.

O autorze

Andrzej Buła – marszałek województwa opolskiego. Ukończył m.in. Akademię Wychowania Fizycznego oraz studium podyplomowe w zakresie organizacji i zarządzania w sporcie. Przez 13 lat pracował jako nauczyciel. Pełnił również funkcję dyrektora kluczberskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. W 2006 roku został radnym województwa opolskiego, a następnie, w 2013 roku – marszałkiem. W roku 2017 został laureatem XXIII edycji Polskiej Nagrody Jakości i XI edycji konkursu „Znakomity Przywódca”.

Partnerzy

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

GDAŃSK

Pomorski Fundusz Rozwoju
sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku

Spółka Samorządu
Województwa Pomorskiego

ELECTRONIC COMPONENTS

Więcej niż spawanie

Partnerzy numeru

Ministerstwo
Funduszy
i Polityki Regionalnej

ZWIĄZEK WOJEWÓDZTW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

serce Polski

przestrzeń otwarta

WOJEWÓDZTWO
OPOLSKIE

Lubuskie
Warte zachodu

WARMIA
MAZURY

OLIVIA
CENTRE

Pomorski Thinkletter nr 2(9)/2022

Polskie regiony wobec nowej rzeczywistości

Na jakie wyzwania muszą znaleźć odpowiedź samorządy wojewódzkie w turbulentnych czasach?

Co dla polskich regionów oznacza wojna w Ukrainie?

Jakie zmiany przyniosą depopulacja i migracje?

Dlaczego i w którą stronę ewoluuje polityka UE wobec regionów?

Czy transformacja energetyczno-klimatyczna może być szansą wybiecia się na podmiotowy rozwój?

E-wydanie publikacji „Polskie regiony wobec nowej rzeczywistości” można pobrać [tutaj](#).

POMORSKI
KONGRES
OBYWATELSKI

Pomorski Thinkletter to nowy jakościowo **hub komunikacyjny** wokół wyzwań rozwojowych Pomorza i Polski zainicjowany oraz wydawany przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową (z siedzibą w Gdańsku) w ramach Pomorskiego Kongresu Obywatelskiego.

Zależy nam, aby Pomorski Thinkletter był przestrzenią skupiającą przedstawicieli różnych sektorów i branż – zarówno osoby zaangażowane społecznie, jak i sektor nauki, biznesu czy administracji. Chcemy aby była to agora wielostronnej dyskusji, wymiany doświadczeń oraz uspoźniania perspektyw.

Zachęcamy do **zapisania się do grona stałych odbiorców**, aby informację o nowych wydaniach otrzymywać bezpośrednio na adres e-mail. Subskrypcja jest **bezpłatna**.

Dotychczas opublikowane numery:

- 1/2020 **Pomorskie miasta wobec pandemii i wyzwań klimatycznych**
- 2/2020 **Stawka i oblicza cyfryzacji**
- 3/2020 **Siła lokalności dla budowy Europejskiego Zielonego Ładu**
- 1/2021 **Siła sąsiedztwa i lokalności dla budowy lepszej Polski**
- 2/2021 **Drogi do innowacyjnych regionów i Polski**
- 3/2021 **Sens i drogi do Zielonego Ładu**
- 4/2021 **Człowiek vs. algorytm i sztuczna inteligencja – kto kogo zaprogramuje?**
- 1/2022 **Jaka logika rozwoju miast?**

Wszystkie numery w wygodnym formacie PDF można pobrać na stronie www.kongresobywatelski.pl